

Yleiskirje 17/2023, 1.11.2023, Katriina Martikainen

Tasavallan presidentin vaali, kuntien vaaliviranomaiset, vaalien ulkomainonta kuntien luvanvaraisilla alueilla sekä tienvarsimainonta ja - ilmoittelu

Tasavallan presidentin vaali toimitetaan vuoden 2024 tammikuussa. Varsinainen vaalipäivä ensimmäisessä vaalissa on sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestys toimitetaan kotimaassa 17.–23.1.2024 ja ulkomailla 17.–20.1.2024.

Mahdollisen toisen vaalin (toisen kierroksen) vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Mahdollisen toisen vaalin ennakkoäänestys kotimaassa toimitetaan 31.1.–6.2.2024 ja ulkomailla 31.1.–3.2.2024.

Vaaleissa noudatetaan [vaalilainlinkki toiseen palveluun](#) (Finlex) säännöksiä.

Vaalit toimitetaan järjestämällä ennakkoäänestys, kirjeäänestys ja vaalipäivän äänestys. Ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä kotimaassa vastaa kunta, ja ennakkoäänestyksen järjestämisestä ulkomailla ulkoministeriö. Kirjeäänestyksen järjestämisestä vastaa oikeusministeriö.

Kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja päätettävä kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista sekä asetettava äänestysalueiden vaalilautakunnat ja laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta.

Keskusvaalilautakuntamäärää vaalitoimitsijatyleiseen ennakkoäänestyspaikkaan ja kotiäänestykseen.

Presidentinvaalin ulkomainonta kunnan luvanvaraisilla alueilla suositetaan aloitettavaksi viikkoa ennen ennakkoäänestyksen alkua eli 10.1.2024.

Tienvarsimainontaa ja -ilmoittelua koskevat [liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lainlinkki toiseen palveluun](#) (Finlex) 52 ja 52

a §. Tilapäisiä vaalimainoksia saa pystyttää tien varsille aikaisintaan kuukausi ennen vaalipäivää ja ne tulee kerätä pois viimeistään viikon kuluttua vaalin päättymisestä.

Oikeusministeriön vaalisivuilla [Presidentinvaali - Vaalitlinkki toiseen palveluun](#) on yleistietoa vuoden 2024 tasavallan presidentin vaaleista.

Kuntien vaaliviranomaiset

Kunnan keskusvaalilautakunnan keskeisimmät tehtävät tasavallan presidentin vaalissa ovat vaaleja varten tarvittavista toimenpiteistä huolehtiminen sekä ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastus. Kunnan keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen viisijäseninen. Jos varajäsen kuolee taikka on estynyt tai esteellinen, kunnanhallitus saa tarvittaessa määrätä väliaikaisen varajäsenen. Kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenen ja varajäsenen esteellisyydestä säädetään [hallintolainlinkki toiseen palveluun](#) (Finlex) 27–30 §:ssä.

Kunnan keskusvaalilautakunnan on ilmoitettava yhteystietonsa Digi- ja väestötietovirastolle sen määräämällä tavalla.

Kutakin äänestysaluetta varten kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaalia asetettava vaalilautakunta, johon kuuluu viisi jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten kunnanhallituksen on asetettava yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuhunkin kuuluu kolme jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Vaalitoimikunnan varajäsenet on laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten sekä varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluerakisteriin merkittyjä puolueita. Poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Lähtökohtaisesti lain vaatimuksen toteutuminen edellyttää, että

jäsenissä ja varajäsenissä ei ole kahta samaa puoluetta edustavaa henkilöä.

Vaalitoimielinten valinnassa on myös otettava huomioon [tasa-arvolainlinkki toiseen palveluun](#) (Finlex) vaatimus sukupuolikiintiöstä, jonka tulee toteutua erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan sekä naisia että miehiä tulee olla kumpiakin vähintään 40 %.

Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Ulkomainonta kunnan luvanvaraisilla alueilla

Ulkomainonta kunnan luvanvaraisilla alueilla suositellaan aloitettavaksi viikkoa ennen ennakoöänestyksen alkua eli 10.1.2024. Suositus koskee:

1. Kunnan vaalimainoskehikkojen sijoittelua kunnan luvanvaraisilla alueilla, joita ovat kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevien alueiden vaalimainontapaikat sekä yksityiset alueet, joista kunta ja alueen omistaja tai haltija ovat erikseen sopineet.
2. Kunnan määrittelemiä vaalimainontapaikkoja kunnan omistuksessa ja hallinnassa olevilla alueilla, kuten katualueilla, mikäli kunta ei käytä vaalimainoskehikkoja.

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

Tienvarsimainontaa ja -ilmoittelua koskevat liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 52 ja 52 a §.

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) on antanut [määräyksen tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelustalinkki toiseen palveluun](#). Traficom ohjeistaa vaalimainontaa maanteiden varsilla ja asemakaava-alueiden ulkopuolella sekä asemakaava-alueella [maankäyttö- ja rakennuslainlinkki toiseen palveluun](#) (Finlex), 1.1.2025 alkaen Alueidenkäyttölain, 83 §:n 4 momentissa tarkoitettulla liikennealueella, esimerkiksi kuntien

taajamien läpi menevien maanteiden varrella (valtion liikenneväylien varrella).

Tilapäiset vaalimainokset saa asettaa paikalleen aikaisintaan kuukausi ennen vaalipäivää, ja ne tulee kerätä pois viimeistään viikon kuluttua vaalin päättymisestä.

Maantien tiealueelle sijoitettavan tilapäisen ilmoituksen leveys tai korkeus saa olla enintään 120 senttimetriä ja enimmäiskoko 1 neliömetri. Ilmoitus ei saa sisältää tieliikenneasetuksen mukaisten liikennemerkkien sisältöä, tunnuksia tai väriskaalaa taikka muistuttaa liikennemerkeissä käytettäviä muotoja. Ilmoitus ei saa häikäistä eikä siinä saa olla heijastavaa materiaalia tai pintoja. Ilmoitus ei saa olla valaistu tai itsevalaiseva. Traficomien määräyksessä on ohjeistettu myös muun muassa tilapäisen ilmoituksen sijoittamisesta ja kiinnittämisestä.

ELY-keskus valvoo alueellisesti vaalimainosten sijoittelua maanteilla, [https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedotlinkki toiseen palveluun](https://www.ely-keskus.fi/asiointi-ja-yhteystiedotlinkki-toiseen-palveluun).

Kuntien on syytä saattaa mainonnan aloittamisen ajankohta sekä vaalien ulkomainonnasta kunnassa vastaavien henkilöiden nimet ja yhteystiedot vaaleihin osallistuvien puolueiden paikallisosastojen tietoon.

Lisätiedot

[Kuntaliiton neuvontapyyntölomake](#) (kuntaliitto.fi)

SUOMEN KUNTALIITTO

Juha Myllymäki
lakiasiainjohtaja

Katriina Martikainen
juristi

Tiedoksi

Oikeusministeriö
Puolueiden kunnallissihteerit